

Pressinõukogu

Pärnu mnt 67a

10134 Tallinn

KAEBUS

Pöördume Pressinõukogu poole seondult 30. detsembril 2020 Eesti Päevalehes ja Delfis avaldatud Oliver Kundi artikliga, mis kannab pealkirja „Kuidas ehitatakse uusi SAPTK-e ja Objektiive: juhtimine Prantsusmaalt, raha Poolast“, ent mida esitleti Delfis ka pealkirjaga “Varro Vooglaiu Objektiiv on osa äärmuskatoliiklikust võrgustikust: juhtimine Prantsusmaalt, raha Poolast. Katoliku Kirik taunib inimeste vihale ässitamist” ja alapealkirjaga “Raha liikumise paljastab mahukas rahvusvaheline uuring”. Palume Pressinõukogul tuvastada osutatud artikli avaldamisega toime pandud Eesti Ajakirjanduseetika Koodeksi rikkumised. Kaebust põhjendame alljärgnevalt.

- (1) Artikli Delfis esitatud pealkirjas kasutatud väljend “Varro Vooglaiu Objektiiv” eksitab lugejaid. Portaali tööd juhib peatoimetaja Markus Järvi, kelle suhtes mina ei ole mingiski mõttes (ei Objektiivi toimetuses ega ka SAPTK juhtkonnas) ülimuslikul positsioonil. Ühemõtteliselt vale on nimetada Objektiivi Varro Vooglaiu portaaliks. Artikkel ei too välja ühtki fakti, millest võiks järeldada, nagu juhataksin ma Objektiivi tööd varjatud viisil.

Rikutud on Eesti Ajakirjanduseetika Koodeksi punkti 1.4., kus on sätestatud: “Ajakirjandusorganisatsioon kannab hoolt selle eest, et ei ilmuks ebatäpne, moonutatud või eksitav informatsioon.” Samuti koodeksi punkti 4.11.: “Fotod, fotode allkirjad, pealkirjad, juhtlauseid ega saatetutvustused ei või auditooriumi eksitada.”

- (2) Artikli Delfis esitatud pealkirjas on kirjutatud, nagu tauniks katoliku kirik SAPTK poolset inimeste vihale ässitamist (“Katoliku kirik taunib inimeste vihale ässitamist”). Sama süüdistust on korratud artiklis vahepealkirja all “Katoliku Kirik: taunime, kui inimesi ässitatakse üles vihale”. Tegelikult on vahendatud mitte katoliku kiriku, vaid Marge Paasi isiklike seisukohti.

Et tegu on mitte katoliku kiriku, vaid Marge Paasi isiklike seisukohtadega, seda on kinnitanud piiskop Philippe Jourdan isiklikult, kirjutades otsesõnu nii: “Keegi ei ole pöördunud, suuliselt ega kirjalikult, minu poole selliste küsimustega ega sooviga intervjuud teha sel teemal. Sain teada, et tegemist oli

telefonikõnega, millele inimene vastas, kohati üsna emotsionaalselt. Ajakirjanik ütles talle, et teda huvitab mitte kiriku seisukoht, vaid see mida tema kui tavaline koguduse liige sellest arvab. Seega, on selge, et see on tema isiklik arvamus.”

Samuti on 31. detsembril 2020 avaldatud katoliku kiriku kodulehel seda sama selgitav teade, kus seisab: “Seoses kolmapäeval, 30. detsembril 2020 Eesti Päevalehes/Delfis ilmunud artikliga täpsustame, et Marge-Marie Paasi poolt ajakirjanikule antud telefoni kommentaar on tegemist isikliku, mitte kiriku seisukohaga.”

Rikutud on Eesti Ajakirjanduseetika Koodeksi punkti 1.4., kus on sätestatud: “Ajakirjandusorganisatsioon kannab hoolt selle eest, et ei ilmuks ebatäpne, moonutatud või eksitav informatsioon.”

- (3) Artikli Delfis esitatud pealkirjas osutatu, nagu lähtuks Objektiiv juhtimine Prantsusmaalt, raha Poolast, on selgelt vale. Mitte mingit juhtimist ei ole mitte kunagi Prantsusmaalt lähtunud (ei formaalselt ega materiaalselt) – absoluutselt mitte ühtegi otsust ei ole kusagilt Prantsusmaalt SAPTK töös meile ette kirjutatud ega isegi mingis suunas mõjutatud. Seda kinnitas otsesõnu artikli autorile ka Objektiivi peatoimetaja Markus Järvi 28. detsembril 2020 saadetud kirjas: “Objektiiv on iseseisev uudiste- ja arvamusportaal, mille toimetustööd otsused tehakse peatoimetaja poolt või selguvad üksikud küsimused ja rõhuasetused toimetuse väikese kolleegiumi aruteludes. Võin Objektiivi ühe rajaja, toimetaja ja tänase peatoimetajana kinnitada, et meie Poola kolleegid pole mitte kunagi mitte ühtegi toimetustööd otsust mõjutanud ega isegi mitte püüdnud seda teha. Alates žanritest, nagu saated “Fookuses” ja nädalakommentaar, kuni uute saadete, autoriteni ja temaatiliste rõhuasetusteni välja, on tegu toimetuse iseseisvate valikute tulemusega.”

Poolakatelt (Piotr Skarga ühingult) Objektiivile saadud rahaline toetus jääb aga aastate taha ning oli ka siis SAPTK eelarves marginaalse tähtsusega – ainuke rahaline toetus laekus nende poolt Objektiivile 2016. aasta kevadkampania raames summas 13 000 eurot, mis moodustas sellisena vähem kui 5% SAPTK sama aasta sissetulekutest.

Eksitav on ka artikli Delfis esitatud alapealkirjas osutatu, nagu oleks mingi mahuka rahvusvahelise uuringuga paljastatud mingi SAPTKga seotud raha liikumine – midagi sellist artiklis avaldatud ja tõenditega põhistatud ei ole. (Vt Seletav Sõnaraamat: paljastama – 2. midagi salajast, varjatut avalikkuse ette, päevavalgele tooma.) Just sama moodi on lugejaid eksitav artikli pealkirjast ja koondlõigust alates loodud ettekujutus, nagu saaks mitte ainult Objektiiv, vaid ka SAPTK üldiselt Poolast suurt rahalist toetust. Niisugust järelduse põhistamiseks ei ole artiklis ühtegi fakti paljastatud. Seda, et Piotr Skarga ühing aitas oskusteabe ja ka rahalise toetusega algusaastatel (2012–2013) SAPTK töö käima saada ning et 2016. aastal tehti ka Objektiivi kampania raames üks (eelnevalt osutatud) annetus, oleme korduvalt ka varem avalikult kinnitanud.¹ Samuti on see kajastunud meie majandusaasta aruannetest. Kirjutades sellest, kuidas Piotr Skarga ühing on toetanud teiste organisatsioonide tööd teistes riikides, on püütud luua tõele mittevastavat muljet, nagu avaldataks ka SAPTK toetamise kohta mingeid paljastusi.

Rikutud on Eesti Ajakirjanduseetika Koodeksi punkti 1.4., kus on sätestatud: “Ajakirjandusorganisatsioon kannab hoolt selle eest, et ei ilmuks ebatäpne, moonutatud või eksitav informatsioon.” Samuti koodeksi punkti 4.1.: “Uudised, arvamused ja oletused olgu selgelt eristatavad. Uudismaterjal põhinegu tõestataval ja tõenditega tagatud faktilisel informatsioonil.”

¹ Vt nt “Varro Vooglaid: ajakirjandusliku karistusoperatsiooni musternäide”, 28.07.2014, kättesaadav aadressil <https://www.err.ee/517067/varro-vooglaid-ajakirjandusliku-karistusoperatsiooni-musternaide>; “Juhtkiri: Eesti Päevaleht – valetajad”, 17.08.2017, kättesaadav aadressil <https://objektiiv.ee/juhtkiri-eesti-paevaleht-valetajad/>

- (4) SAPTK ja Objektiiv läbiv tembeldamine “fundamentaalseks”, “radikaalseks”, “äärmuslikuks”, “ultrakatoliiklikuks” jne näitab ära artikli üldise vaenuliku hoiaku ja eesmärgi kujundada meie tegevusest halvustavate siltide külge kleepimise teel võimalikult eemaletõukav mulje. Kindlasti ei ole selline sildistamine kohane uudise formaadile, aga sellest hoolimata esitleb EPL/Delfi artiklit uudisena (vt ekraanitõmmist). Ilmselgelt on nimetatud siltide näol tegemist teksti autori isiklike ja seejuures argumentidega põhendamata hinnangutega, mis uudisesse ei peaks kuuluma.

Rikutud on Eesti Ajakirjanduseetika koodeksi punkt 4.1., kus on sätestatud: „Uudised, arvamused ja oletused olgu selgelt eristatavad.”

- (5) Artiklis kirjutatakse, et SAPTK saadab posti teel välja materjale, mis on Poolas, Leedus, Slovakkias, Horvaatias ja mitmetes teistes riikides saadetavate materjalidega “äravahetamiseni sarnased”. See väide on otseselt vale. Oleme kõik oma kampaaniad otsast lõpuni ise teostanud (nii sisuliselt kui ka vormiliselt). Artikkel ei esita „äravahetamiseni sarnaste“ materjalide täpsemaid võrdlevaid kirjeldusi ega fotosid (ega saagi esitada, sest nagu juba öeldud, ei ole midagi niisugust lihtsalt olemas). Muuseas, väärat kuvandit loov on ka artikli pealkirjas tehtud osutus, nagu kusagil ehitataks “uusi Objektiive”. Minule teadaolevalt on Objektiiv nii sisult kui ka vormilt täiesti unikaalne väljaanne ja ma ei ole teadlik ühegi sarnase väljaande käivitamisest ükskõik kus maailmas.

Rikutud on Eesti Ajakirjanduseetika Koodeksi punkti 1.4., kus on sätestatud: “Ajakirjandusorganisatsioon kannab hoolt selle eest, et ei ilmuks ebatäpne, moonutatud või eksitav informatsioon.” Samuti koodeksi punkti 4.1.: “Uudised, arvamused ja oletused olgu selgelt eristatavad. Uudismaterjal põhinegu tõestataval ja tõenditega tagatud faktilisel informatsioonil.”

- (6) Artiklis esitatud väide “Eestis kogutud raha on [TFP organisatsioonidele] edasi annetatud kahel korral, 2016. ja 2019. aastal kokku 2500 eurot” on vale ning vastuolus sellega, mida sai 28. detsembril 2020 vastatud artikli autori vastavasisulisele küsimusele. Artikli autor küsis: “Kas SAPTK on tegutsemisaja vältel toetanud teisi TFP-ga seotud ühendusi või katusorganisatsiooni Pro Europa Christiana?” Mina vastasin: “Ei ole.” Seega on artikli autor teadlikult ja tahtlikult esitanud väite, mille kohta ta teab, et ma olen selgelt kinnitanud vastupidist.

Rikutud on Eesti Ajakirjanduseetika Koodeksi punkti 1.4., kus on sätestatud: “Ajakirjandusorganisatsioon kannab hoolt selle eest, et ei ilmuks ebatäpne, moonutatud või eksitav informatsioon.” Samuti koodeksi punkti 4.1.: “Uudised, arvamused ja oletused olgu selgelt eristatavad. Uudismaterjal põhinegu tõestataval ja tõenditega tagatud faktilisel informatsioonil.”

Kõike eelnevat silmas pidades palume Pressinõukogul tuvastada EPL/Delfi poolsed ajakirjanduseetika rikkumised.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Varro Vooglaid
Juhataja

Kuvatõmmis, mis näitab, et EPL esitleb artiklit uudisena:

UUDISED 30.12.2020, 08:01

Kuidas ehitatakse uusi SAPTK-e ja Objektiive: juhtimine Prantsusmaalt, raha Poolast 346

SAPTK pole kahe mehe taavetlik heitlus Eestile igiomaste tavade kaitseks, nagu Varro Vooglaid ja Markus Järvi püüavad näidata. Tegelikult on nad osa ülemaailmsest fundamentaalkatoliiklikust liikumisest, mille eesmärk on kirjutada vanad kiriklikud printsiibid nüüdisaja seadustesse ja panna inimesed nende järgi elama. Euroopa pööramist ultrakonservatiivseks juhitakse Prantsusmaalt, ent rahastatakse Poolast, kust võrgustiku laiendamiseks on välismaale saadetud kümme miljonit eurot, paljastab Eesti Päevalehe ja rahvusvaheliste ajakirjanike uurimus.

 Oliver Kund
oliver.kund@ekspressmeedia.ee

Kuvatõmmis Delfi esilehelt, mis näitab, millise pealkirjaga artiklit esitleti:

Varro Vooglaiu Objektiiv on osa äärmuskatoliiklikust võrgustikust: juhtimine Prantsusmaalt, raha Poolast. Katoliku kirik taunib inimeste vihale ässitamist (394)

[Raha liikumise paljastab mahukas rahvusvaheline uuring](#)

Kuvatõmmis artiklist, mis näitab, et artiklis omistatakse katoliku kirikule tõsised süüdistused, mis tegelikult väljendavad Marge Paasi isiklikke hinnanguid:

Katoliku kirik: taunime, kui inimesi ässitatakse üles vihale

Siinne katoliku kirik võtab SAPTK-i loojaid küll võrdsete usukaaslastena, ent ei nõustu nende eesmärkide ega meetoditega Eesti ühiskonna konservatiivseks pööramisel, ütleb katoliku kiriku pressiesindaja Marge-Marie Paas.